

PORSELENSFABRIKKEN NÆRINGSPARK AS
Ferjegata 5
3921 PORSGRUNN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Pernille Bechmann, 33372310

Tillatelse til utfylling i Porsgrunnselva ved Porselensbrygga i Porsgrunn kommune

Vår konklusjon

Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark gir Porselensfabrikken Næringspark AS tillatelse, etter forurensningsregelverket, til å fylle ut inntil 6 000 m³ innenfor et areal på inntil 4 200 m² i Porsgrunnselva ved Porselensbrygga, gbnr. 200/3220, 200/3229 og 400/1 i Porsgrunn kommune.

Vedtaket er hjemlet i forurensningsloven §§ 11 og 16 og forskrift om fysiske tiltak i vassdrag § 1.

Tillatelsen er gitt på vilkår angitt i eget vedlegg, og er gyldig i to år fra dags dato.

Frister

- Varsle oppstart minimum en uke før arbeidene starter.
- Rapportere om utført arbeid innen seks uker etter at tiltaket omfattet av tillatelsen er fullført.

Vedtak om gebyr

Porselensfabrikken Næringspark AS skal betale et gebyr på kr 37 400 (sats 6) for Statsforvalterens behandling av søknaden om tillatelse. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

Sakens bakgrunn

Søknaden

Porselensfabrikken Næringspark AS søkte 12.10.2023 om tillatelse etter forurensningsregelverket til å fylle ut 6 000 m³ masse innenfor et areal på 4 200 m² i Porsgrunnselva ved Porselensbrygga, gbnr. 200/3220, 200/3229 og 400/1 i Porsgrunn kommune.

Formålet med utfyllingen er å erosjonssikre elva og stabilisere kaia i området. Det er 1 til 9 m dypt i utfyllingsområdet. Det er planlagt å først legge 0,2 m sand etterfulgt av sprengstein i 0,5-1,2 m tykkelse. Arbeidet er planlagt utført med gravemaskin.

Sjøbunnen i tiltaksområdet har blitt analysert for miljøgifter ved tre stasjoner, og resultatene viser konsentrasjoner av metaller og organiske miljøgifter tilsvarende inntil tilstandsklasse IV («dårlig»), jf. klassifiseringssystem for sediment (M-608 | 2016 *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota*)

I Miljødirektoratets Naturbase (kart.naturbase.no) er det ikke registrert naturtyper innenfor tiltaksområdet.

Uttalelser fra andre instanser

Porsgrunn kommune har, i e-post til Grunnteknikk AS datert 26.06.2023, skrevet at tiltak på elvebunnen skal godkjennes etter Havne- og sjøfartsloven, jf. bestemmelser i reguleringsplanen. Videre skriver de at de ikke finner andre bestemmelser i reguleringsplanen eller kommuneplanens areal som omfatter tiltak på elvebunnen.

Norsk Maritimt Museum (NMM) uttalte i e-post datert 16.10.2023 at de ikke har behov for å gjøre ytterligere arkeologiske undersøkelser i området. Videre forutsetter de at tiltaket ikke kommer i konflikt med en automatisk fredet ballastrøys (id 126939) som ligger lenger ut i elva.

Forhåndsvarsling og offentlig høring

Søknaden ble forhåndsvarslet til sakens parter og andre berørte, samt til offentlig høring ved annonse i Telemarksavisa, Porsgrunns Dagblad og Varden og lagt ut på Statsforvalterens nettsider, jf. §§ 36-6 til 36-8 i forurensningsforskriften. Høringsfristen var 23.11.2023.

Vi mottok to uttalelser, fra Fiskeridirektoratet og Vestfold og Telemark Fylkeskommune.

Fiskeridirektoratet skriver at det ikke er registrert spesielle fiskeri- og havbruksinteresser ved eller nært, omsøkt tiltaksområde.

Vestfold og Telemark fylkeskommune skriver at landkar og søylene utover i elva på Porsgrunn bru på fv. 356, som ligger rett ved tiltaksområdet, er fundamentert på trepeler. De er derfor bekymret for at utfylling utenfor Porselensbrygga kan svekke brukonstruksjonen, og ber oss stille vilkår knyttet til geoteknikk og bruas stabilitet.

Tiltakshaver skriver at de vil gjennomføre tiltaket så skånsomt som mulig for å hindre forurensning under tiltaket og at tiltaket i tillegg vil hindre fremtidig spredning av forurenset sediment fra området. Tiltakshaver skriver også at de har utført nødvendige grunnundersøkelser og geotekniske vurderinger, og at tiltaket ikke vil ha negativ effekt på geoteknisk stabilitet for brua. De har lagt ved syv vedlegg med dokumenter fra undersøkelser og vurderinger.

Vår begrunnelse

Statsforvalteren er delegert myndighet for utfylling i sjø og vassdrag, når tiltaket skjer fra land (Miljødirektoratet rundskriv T-3/12, 2012). Vi kan gi tillatelse med vilkår til virksomhet som kan medføre forurensning, med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Når vi avgjør om vi skal gi tillatelse og fastsetter vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket opp mot de fordelene og ulempene tiltaket ellers vil medføre. Vi skal legge kravene i vannforskriften §§ 4 - 6 og naturmangfoldloven kapittel 2 til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøvelse etter forurensningsloven.

Dette tiltaket faller også inn under forskrift om fysiske tiltak i vassdrag § 1, som sier at «Uten tillatelse (...) er det forbudt å sette i verk: a) fysiske tiltak som medfører eller kan medføre fare for forringelse av produksjonsmulighetene for fisk eller andre ferskvannsorganismer (...)». Statsforvalteren kan gi tillatelse til dette i vassdrag som fører anadrom laksefisk eller kreps, jf. § 2.

Vi legger vekt på at utfyllingstiltak skal være forsvarlige med hensyn på forurensningssituasjonen, biologisk mangfold og miljøet ellers. Eventuelle negative konsekvenser for miljøet og naturverdier veier vi opp mot de fordelene tiltaket vil medføre.

Forurensning

Sedimentet i tiltaksområdet er forurenset med konsentrasjoner av PAH-forbindelser inntil i tilstandsklasse IV («dårlig»), jf. klassifiseringssystem for sediment (M-608 | 2016 *Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota*)

Utfylling på forurenset sjøbunn kan føre til utpressing og spredning av forurensning. Det er derfor behov for avbøtende tiltak for å redusere spredningen. Siltgardin er lite egnet å bruke på grunn av strøm i elva.

Dere søker om å legge et lag sand, etterfulgt av sprengstein (0/300). Sprengstein kan inneholde sprengstoffrester, plast (sprengtråd, fyllingsrør) (jf. vedlagt Faktaark M-1085 | 2018) og annet avfall.

Det er vår vurdering at tildekking, dimensjonert for sedimentet på bunn og utfyllingsmassene, er nødvendig for å redusere spredning ut av tiltaksområdet under arbeidene og utlekking fra sedimentet etter utført tiltak. Vi setter derfor krav om at dere dekker til med finere masse før dere fyller ut med sprengstein, som beskrevet i søknaden.

Siden utfyllingen er av et begrenset omfang og veldig store mengder vann passerer forbi tiltaksområdet, anser vi tilførsel av nitrogen fra tiltaket til å utgjøre en kortvarig og ikke merkbar effekt.

Dere har beskrevet at dere skal kjøpe massene fra lokale sandtak og pukkverk, og at disse inneholder mindre plast fra sprengingen fordi de har blitt grovsortert i et sorteringsverk. For ytterligere å redusere risikoen for spredning av plast, stiller vi vilkår om at dere skal etablere og følge opp rutiner å hindre spredning av og sikre opprydding av eventuell forsøpling.

Dere skal ha kontroll på at finkornede masser ikke inneholder uakseptable konsentrasjoner av metaller og organiske miljøgifter. Dere må kunne dokumentere massenes kvalitet. Tiltaket vil føre til spredning av rene partikler, men dette vil utgjøre et lite bidrag sammenlignet med naturlig massetransport i Porsgrunnselva.

Under prøvetaking av sediment observerte konsulent oljefilm på vannfasen i noe av prøvematerialet. Det kan føre til oljefilm på vannflaten under arbeidene. Vi har stilt vilkår om beredskap og lett tilgjengelig lense for at dere skal kunne stoppe og samle opp eventuell oljeforurensning raskt.

Naturmangfoldloven

Tiltaket omfatter utfylling i et område hvor det ikke er registrerte naturtyper (kart.naturbase.no). Tiltaket vil ikke berøre registrerte verneområder, gyteområder eller friluftsområder.

Nærmeste registrerte naturtyper er et lokalt viktig bløtbunnsområde i strandsonen og et lokalt viktig ålegrassamfunn ved utløpet til Porsgrunnselva, over 2 km nedstrøms. Frierfjorden, som Porsgrunnselva munner ut i, er del av Svennerbassenget, som er nasjonal laksefjord. Tiltaket vil spre partikler til nedstrøms tiltaksområdet, men vi forventer ikke at tiltaket vil påvirke naturtypene eller Svennerbassenget som laksefjord fordi avstanden og fortyningen er stor.

Det er registrert fuglearter av nasjonal forvaltningsinteresse i området, bl.a. dvergdykker (sterkt truet), fiskemåke (sårbar), gråmåke (sårbar) og storskarv (nær truet). Fordi dette er et engangstiltak i sentrumsområder med biltrafikk og annen aktivitet, anser vi det ikke som sannsynlig at fuglelivet blir påvirket i nevneverdig grad, men det er viktig at dere unngår unødvendige forstyrrelser så langt det er mulig. I tillegg er den nær truede fiskearten havniøye registrert utenfor tiltaksområdet. Havniøye vandrer opp om våren, men livshistorie og utbredelse for arten er dårlig kartlagt, både generelt og for Skienselva. Det er ikke kjent om partikkelspredning har effekt på oppvandringen, men på grunn av rask fortykning, antar vi at tiltakets påvirkning blir liten sammenlignet med naturlig partikkeltransport i vassdraget.

Tiltak i sjø er som regel ikke tillatt i perioden 15. mai til 15. september av hensyn til friluftsliv og rekreasjon. Vi ser ikke grunn til å avvike fra dette i denne saken.

Etter vår vurdering oppfylder kunnskapsgrunnlaget de krav som stilles i naturmangfoldloven § 8 for å kunne ta beslutning i saken.

Utfyllingen vil føre til direkte arealbeslag av elvebunnen, men i et område som ikke innehar viktige naturtyper eller arter som trenger særskilt beskyttelse. Vi anser at utfyllingen utgjør et lite naturinngrep med lite negativt påvirkningsbidrag. Tiltaket vil sannsynligvis ikke øke den samlede belastningen på økosystemet i området i vesentlig grad, jf. naturmangfoldloven. § 10.

Etter vår vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet og virkninger på naturmangfoldet. Vi anvender derfor ikke føre- varprinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltakene volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakenes og skadens karakter, jf. naturmangfoldloven § 11.

Dere må dekke til sedimentet med finere masser før utfylling med sprengstein og utføre tiltaket på mest mulig skånsom måte for å hindre spredning av forurenset sediment og partikler generelt, jf. naturmangfoldloven § 12. Dere skal også ta særlig hensyn til andre forhold som kan virke spredningsreducerende, herunder vurdering av strøm/vannføring, værforhold og tidevann/vannstand.

Lov om laksefisk og innlandsfisk

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag er hjemlet i lakse- og innlandsfiskloven, og skal sørge for at det ikke skjer skade på fisk og andre ferskvannsarter. Skiensvassdraget er ett av de viktigste laksevassdraga i landet, og har også forekomst av flere sårbare ferskvannsarter slik som ål og elvemusling. Tiltaksområdet ligger nedstrøms de viktige funksjonsområdene for anadrom fisk og ål, og Skienselva mellom Skien og utløpet er å anse som en transportvei. Spredning av partikler kan ha lokale negative effekter og skremme oppvandrende fisk. Oppvandrende laks og sjøørret blir hensyntatt av tidsrestriksjonene (tiltak kun tillatt utenom 15. mai – 15. september), da vi antar at all fisk har vandret opp forbi tiltaksområdet innen 15. september. Utvandringen av ungfisk (smolt) av

laks og sjøørret foregår erfaringsvis i perioden 15. mai til 15. juni, men vi anser ikke tiltaket for å komme i konflikt med utvandrende smolt.

Vannforskriften

Tiltaksområdet ligger i vannforekomsten Skienselva Klosterfoss - Frierfjorden (vannforekomstID 016-3203-R) som er karakterisert som en svært stor, kalkfattig og klar elv i vannområde Skien – Grenlandsfjordene. Vannforekomsten er registrert å ha dårlig økologisk og kjemisk tilstand og har derfor risiko for ikke å nå miljømålene om minimum god økologisk og kjemisk tilstand innen 2033. Hydromorfologiske endringer ved dumping og fylling av masser er registrert som en av påvirkningene i vannforekomsten, men bare med liten grad av påvirkning (vann-nett.no).

Vi forventer ikke at tiltaket fører til hydromorfologiske endringer. Når tiltaket gjennomføres etter vilkår i tillatelsen, med skånsom utlegging av sandlag før utfylling med sprengstein, ser vi det ikke som sannsynlig at tiltaket vil forringe vannforekomsten eller påvirke arbeidet for å nå områdets miljømål i vesentlig grad, jf. vannforskriften § 4.

Fordeler ved tiltaket

Tiltaket har til hensikt å hindre erosjon i området og gjøre det mulig å sikre bryggefronten fra å rase ut.

Andre forhold

Vi forutsetter at tiltaket har de nødvendige tillatelser/vurderinger etter annet relevant lovverk, som bl.a. plan- og bygningsloven, havne- og farvannsloven og kulturminneloven ved oppstart.

I reguleringsbestemmelsene for tiltaksområdet (*Bestemmelser, detaljert reguleringsplan for Porsgrunn porselensfabrikk*), er det blant annet stilt krav om at tiltak ikke skal medføre fare for ras eller setninger i planområdet eller øvrige omgivelser. Oppfølging av reguleringsbestemmelsene ligger til planmyndigheten.

Støy er også regulert i detaljreguleringen for området, og vi ser ikke behov for å regulere støy ytterligere i denne tillatelsen.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og endringssøknad må foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Fremmede arter

Den fremmede arten havnespy (*Didemnum vexillum*, japansk sjøpung) ble første gang observert i Norge i Stavanger i november 2020, og er siden funnet en rekke andre steder langs norskekysten. Høsten 2022 ble den registrert på Koster i Sverige, nær grensen til Norge. Så langt er ikke havnespy registrert i Vestfold og Telemark.

Arten formerer seg raskt, og spres over store områder via skips- og båttrafikk, teiner og annet fiskeutstyr. Den legger seg som store tepper på havbunnen, fortrenger alle andre arter, og kan få store konsekvenser for økologi og naturmangfold.

Vi gjør oppmerksom på aktsomhetsplikten i § 18 i forskrift om fremmede organismer: *den som iverksetter tiltak som kan medføre utilsiktet spredning av fremmede organismer i miljøet skal opptre aktsomt for å hindre at aktiviteten medfører uheldige følger for det biologiske mangfold.*

Dersom dere observerer havnespy under utførelsen av arbeidet, skal dere stanse arbeidet og varsle myndighetene umiddelbart. Se vedlegg med lenke til Miljødirektoratet for tiltakshavers plikter og mer informasjon om havnespy.

FNs bærekraftsmål

Erosjonssikring og sikring mot utrasing av bryggefronten er med på å styrke arbeidet med FNs bærekraftsmål nr. 11 om å gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

Når tiltaket gjennomføres etter vilkår i tillatelsen, er det ikke til hinder for bærekraftsmål nr. 14 om å bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling.

Oppsummering

Vi har vurdert de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket mot de fordelene og ulempene som tiltaket ellers vil medføre, jf. forurensningsloven § 11.

Vi anser at tiltaket ikke forringer vannforekomsten i vesentlig grad og vurderer sannsynligheten for negativ påvirkning på naturmangfoldet som liten. Tiltaket hindrer erosjon og legger til rette for å sikre bryggefronten fra å rase ut. Vi vurderer fordelene ved tiltaket til å være større enn ulempene, og gir tillatelse til den omsøkte utfyllingen.

Gebyr

Som vi varslet per brev av 26.10.2023, medfører behandling av søknad om tillatelse et gebyr i henhold til forurensningsforskriften kapittel 39. Vi har ikke mottatt kommentarer til varselet.

Vi har lagt ressursbruk knyttet til saksbehandlingen til grunn når vi har valgt gebyrsats.

Miljødirektoratet sender faktura.

Klageadgang

Sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket om tillatelse og gebyrsats **innen tre uker** etter at melding om vedtaket er mottatt. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes.

En eventuell klage skal sendes Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Hvis vi ikke gir medhold i klagen, vil vi sende den til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Vi gir ikke utsatt iverksetting ved klage på gebyrsats. Porselensfabrikken Næringspark AS må derfor betale gebyret, og dersom klagen blir gitt medhold, vil restbeløpet bli tilbakebetalt.

Med hilsen

Siv Hege Wang Grøvo (e.f.)
fagsjef

Pernille Bechmann
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vilkår - Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i Porsgrunnselva for Porselensfabrikken Næringspark AS
- 2 Faktaark M-1085 2018 - Problemer med plast ved utfylling av sprengstein i sjø
- 3 Havnespy - Plakat Miljødirektoratet

Kopi til:

Porsgrunn kommune	Postboks 128	3901	PORSGRUNN
BIRDLIFE NORGE AVDELING TELEMARK	Gamle Siljanveg 28	3719	SKIEN
NORGES JEGER- OG FISKERFORBUND	Stasjonsvegen 17	3800	BØ I
AVD TELEMARK			TELEMARK
FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV I TELEMARK	Postboks 3089	3707	SKIEN
NATURVERNFORBUNDET I TELEMARK	c/o Helge Granlund Kåsafeltet 4	3692	SAULAND
FISKERIDIREKTORATET	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
KYSTVERKET	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Naturvernforbundet i Telemark			
GRENLAND HAVN IKS	Strømtangvegen 39	3950	BREVIK
GRENLAND LEILIGHETSHOTELL AS	Skomværgata 7	3921	PORSGRUNN
NORRØNA BRYGGE I BORETTSLAG	Postboks 44	3901	PORSGRUNN
NORRØNA BRYGGE II BORETTSLAG	Postboks 44	3901	PORSGRUNN
PORSELEN BRYGGE BORETTSLAG	Postboks 44	3901	PORSGRUNN
PORSELENSVEGEN 32 AS	c/o Njord Securities AS Dronning Mauds gate 1	0250	OSLO
PORSGRUNN MEK AS	Reimsgate 10	3920	PORSGRUNN
AS Torvgt 12	Håndverksvegen 15	3917	PORSGRUNN
VESTFOLD OG TELEMARK FYLKESKOMMUNE	Postboks 2844	3702	SKIEN
Bjørn Barth	Porselensvegen 14	3920	PORSGRUNN
Sølvi Askje Barth	Porselensvegen 14	3920	Porsgrunn
Alfhild Evelylin Berg	Porselensvegen 12	3920	Porsgrunn
Halvard Martin Berg	Porselensvegen 12	3920	Porsgrunn
Line Gunleksen Bjørge	Sam Eydes Gate 54 A	3660	Rjukan
Liv Edith Arent Breili	Porselensvegen 16	3920	Porsgrunn
Kristin Langli Gustavsen	Porselensvegen 34	3920	Porsgrunn
Simon Robert Hodge	Porselensvegen 34	3920	Porsgrunn
Gisle Haatveit	Porselensvegen 16	3920	PORSGRUNN
Kjersti Haatveit	Porselensvegen 16	3920	PORSGRUNN
Henning Jacobsen	Porselensvegen 14	3920	PORSGRUNN
Johannes Karlsen	Porselensvegen 12	3920	PORSGRUNN
Tordis Solbjørg Karlsen	Porselensvegen 12	3920	Porsgrunn
Henny Kjellevoid	Porselensvegen 14	3920	PORSGRUNN
Bente Nilsen	Porselensvegen 12	3920	PORSGRUNN

Gun Nilsen	Porselensvegen 16	3920	PORSGRUNN
Jon P Hammerseng Nilsen	C/O Porselensvegen 46, Porselensvegen 46	3920	Porsgrunn
Morten Magne Nilsen	Porselensvegen 16	3920	PORSGRUNN
Guri Christiansen Resell	Porselensvegen 16	3920	PORSGRUNN
Hans Magne Resell	Porselensvegen 16	3920	PORSGRUNN
Fried Marit Solbakken	Porselensvegen 12	3920	PORSGRUNN
Finn Morten Steen	Porselensvegen 14	3920	PORSGRUNN
Grete Stenberg	Porselensvegen 12	3920	PORSGRUNN
John Stenberg	Porselensvegen 12	3920	PORSGRUNN
Grete Ødenes Sørensen	Porselensvegen 16	3920	Porsgrunn
Jan Waldemar Sørensen	Porselensvegen 16	3920	Porsgrunn
Gunn Thommesen	Porselensvegen 14	3920	PORSGRUNN
Rune Thommesen	Porselensvegen 14	3920	PORSGRUNN
Anne Britt Thorsen	Porselensvegen 16	3920	PORSGRUNN
Birger Thorsen	Porselensvegen 16	3920	PORSGRUNN
Inger Aase Wickmann	Porselensfabrikken, Porselensvegen 16	3920	Porsgrunn
Norsk Maritimt Museum	Postboks 720 Skøyen	0214	OSLO
Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Torgard	7485	TRONDHEIM
Statens naturoppsyn v/Lindseth	e-post		